

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in aprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6 I. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak tetrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru. »ek posebe. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3172

Naša zborovanja.

Reorganizacija sreskih učiteljskih društev bo v kratkem izvršena po vsej Dravski banovini v najlepšem soglasju in stanovski vzajemnosti. S tem pa začne tudi pravo delo v naših edinicah za skupne stanovske potrebe in cilje.

Zborovanja sreskih učiteljskih društev so prav za prav oni forum v naši skupni organizaciji, kjer se najjače kaže organizacijska moč in disciplina, kjer se z uspehom lahko uveljavljajo vsi.

Rečem: vsi; vsaj tako bi moralo biti, če hočemo trditi, da je naša organizacija edinstvena, krepka in popolna. Da pa to dosežemo, je prva naloga naših sreskih učiteljskih društev in njihovih zborovanj, da vodijo prav tako točno evidenco o nečlanih kakor o svojih članih. Njih naloga je, da za vsakega neorganiziranca ugotove vzroke njegove abstinence in jih, ako so tehtni in upoštevna vredni z vso kolegialnostjo odstranijo ter omogočijo tem tovarišem (icam) vstop v skupne vrste. Oni, ki ostajajo izven svoje organizacije iz komodnosti, stanovske brezbrčnosti, ali celo iz gole sebičnosti, da ne rečem previdnosti, da si ohranijo za vse služaje in potrebe svojih osebnih koristi prosto pot — naj ne pričakujejo obzirnosti in tovarštvstva od onih, katerim sami nočejo biti tovariši.

Pri pregledu poročil o zborovanjih sreskih učiteljskih društev opažamo, da so mnoga vedno prav dobro obiskana, pri drugih pa je udeležba stalno slaba.

Upravni odbori zadnjih bi morali o tem resno razmišljati in ugotoviti vzroke velike odsotnosti. Morda je krivda v odboru samem, ki premalo skrbno pripravlja zborovanja in se dovolj ne trudi, da nudijo zbori članom vse, kar jih zanima iz stanovskega, organizacijskega in šolskega življenja.

Ako kljub delavnosti in skrbi odbora ne kaže članstvo potrebnega zanimanja, je treba poiskati vzroke obilnih absenc med članstvom samim.

Izgovori: ni denarja, ne drže! Res je, trda je za denar, ne samo enim, ampak vsem. Brez dvoma pa je, da izdajajo mnogi od teh za razne druge, zanje manj važne prireditve in razna razvedrila večje vsote, kakor so potrebne za poset zborovanja. Kje najde pravi tovariš lepšega in popolnejšega razvedrila in pobude kakor med svojimi sodelavci, kjer si nabere novih sil, novih smernic za svoje delo. Kaj je lepšega, kakor vsaj enkrat mesečno, ali celo vsak drugi mesec priti med svoje, ki enako čutijo in mislijo.

Povod odsotnosti mnogih je tudi njihova prevelika pasivnost. Na zborovanjih je treba sodelovanja vseh. Odkrito in prostodušno na dan z besedo, četudi kritično, le v dobro naj bo usmerjena. Sodelovanje rodi zanimanje in vzbuja zavest.

V časih, ki niso bili bolj rožnati od našnjih, so se shajali tovariši in tovarišice v zavesti skupnosti in odkritosti tovarštvstva, kakor družina, ki ima skupne težave in potrebe. Pustili so za te dni skrbi in težave doma, se razgovorili ter poradovali v vzajemnosti in tovarštvstvu. Zakaj bi ne bilo tudi danes tako.

Na naših zborovanjih je treba več aktivnosti, treba je sodelovanja vseh. Koliko misli, koliko vprašanj, dobrih predlogov in nasvetov bi lahko podali posamezniki in pripomogli k dobri stvari. Vodstvo sekcije bi moralo biti zasuto od teh predlogov in navodil, iz katerih bi lahko razbralo mišljenje in potrebe svojega članstva ter izluščilo vedno pravo jedro v korist celokupnosti.

SLAVKO MROVLJE:

Letovanje in ekskurzija UFS v Črno goro.

Kakor lansko leto, tako je tudi letos organiziral UFS samostojno učiteljsko ferijalno kolonijo v mestu Velaluki na otoku Korčuli. Letos se je število kolonistov tako pomnožilo, da smo morali pripraviti kar 3 jedilnice vsled velikega zanimanja in udeležbe našega učiteljskega in letošnjega letovanja. Letovanja se je udeležilo učiteljsstvo iz vseh banovin, prednjačili pa sta Dravska in Dunavska banovina.

Ne bom opisoval podrobnosti našega letovanja in življenja, ker sem že lansko leto o tem obširno poročal v »Učit. Tovarišu!« Prepričan pa sem, da govorim iz srca vseh udeležencev, ako trdim, da so se s teškim srcem poslovili iz Velaluke, od našega Jadrana, mnogi tudi s solznimi očmi, dokaz, kako priljubljeno je naše letovanje v koloniji, ki jo je s teškimi žrtvami uredila naša mlada organizacija UFS!

To naj bo v nadaljnjo vzpodbudo vodstvu UFS, da vztraja pri začrtani poti, da v kratkem uredi svojo drugo kolonijo v Dravski banovini in tako skuša ustreči željam tovarštev (ic), ki žele letovati menjaje na morju in v naši divni Sloveniji.

Na vsakem zborovanju sreskih učiteljskih društev je treba trezno premostriti vsakokratni šolski in stanovsko-organizacijski položaj v srezu, banovini in državi. Premostriti je treba vse osebne izpremembe, dogodke in pojave, ki so v zvezi s šolo, stanom in organizacijo. Marsikaj neljub pojav nekolegialnosti, zlasti med neorganiziranci, bi bil nemogoč, ako bi se za primere, ki niso v skladu s stanovsko disciplino in ne v ponos stanu in v prid organizaciji, zanimal ves učiteljski zbor v srezu. Ne bilo bi to netovariško. Pravi tovariš izpove resnico in pravico, četudi je trpka, da odvrne sotovariša z zgrešene poti ter tako očuva stanovsko solidarnost in disciplino.

Ne strašimo se govoriti na naših zborih, učimo pa se molčati, ko smo jih zaključili.

Zborovanja sreskih učiteljskih društev so danes skoro edino torišče, kjer imamo priliko in možnost razpravljati o naših šolskih in vzgojnih vprašanjih. V današnjih, za razvoj moderne pedagogike in šolstva toli važnih časih ne zamudimo nobene prilike povetiti nekaj časa tudi tem, za naš napredek važnim vprašanjem.

V ozki zvezi z našim šolskim delom, ki je in ostane prvo, bo posvečati na naših zborih vso skrb in pažnjo prosvetnemu delu med narodom.

Beseda »prosvetno delo« nekatere vznemirja, ker menda še danes ne pojmujejo bistva in cilja tega dela. Res pa je tudi, ne zanikajmo tega, da hočejo nekateri učitelju naprtiti vse delo, sami pa bi radi dominirali in sedeli na lavoricah njegovega uspeha.

Učitelj je bil od vseh početkov, od kar obstaja stan, prosvetni delavec med narodom. Saj ni skoraj učitelja, ki bi se ne bil posvetil delu v korist naroda. Ozmimo se le za nekaj desetletij v preteklost! Ta je gojil sadjarstvo, oni je vadil petje, tretji je tajnikoval, četrti je prirejal igre v čitalnicah itd., vsak po svojih močeh in svojih sposobnostih.

Ali ni danes prav tako? Z novimi prilikami so nastale v novi državi nove ustanove, nove organizacije, z njimi novo delo. Ne vidimo danes prav tiste slike kot pred leti? Zopet je učitelj oni, ki se udeležuje pri »Sokolu«, pevskih društvih, raznih gospodarskih organizacijah, kmetskih nadaljevalnih tečajih, raznih zadrugah in drugod, kjer čuti potrebo in zmožnost in kakršne so krajevne prilike.

O vsem tem delu bo treba govoriti na naših sreskih učiteljskih zborih, govoriti jasno in odkrito s poudarkom, da učiteljsstvo hoče dela, in hoče pri tem delu in delitvi dela tudi sodelovati. Izvršiti nam je pregled dosedanjega dela in napraviti program za enotno in smotreno nadaljnje udejstvovanje.

Vsak pa naj poprime tam, kjer je najbolj treba, in za ono delo, za katerega ima potrebno znanje in zmožnost.

In slednjči. Ne pozabimo, da smo na zadnji pokrajinski skupščini UJU in na prvem rednem občnem zboru JUU sklenili, posvetiti vse moči in vso skrb svojim gospodarskim ustanovam.

Obljuba dela dolg. Oddolžimo se! Naj ne bo sreskega učiteljskega zborovanja, na katerem ne bi govorili, ne samo govorili, tudi kaj storili za realizacijo tega vprašanja.

Od naših gospodarskih ustanov je odvisen v doberšni meri naš splošni napredek in še prav posebno edinstvenost in moč naše skupne organizacije.

našemu parniku dvignil angleško zastavo. Mesto Korčula ima pravi tip obmorske trdnjave. Sezidana je v polkrogu in se je v zadnjem času že zelo modernizirala. Kraj ima še precej letoviščarjev, ki so nastanjeni v krasnem hotelu »De la Ville«, kjer smo drugič zajtrkovali. Iz ožine pri Pelješcu smo prispele mimo malega pristanišča v Trstenik. Ker smo bili proti jugu na odprtem morju, se je pričelo zibanje, ki ni bilo brez posledic za one, ki ne prenesejo niti najmanjšega prijetnega zibanja. Priznati pa moramo, da je naš parnik »Bosna«, ki je največji in najdaljši parnik Jadranske plovnice, gladko re-

Pred Perastom sta dva majhna otočka s cerkvama: Sv. Jurij in Gospa od Skrpjela z zgodovinskimi slikami.

Že smo ob vznožju Lovčena, v Kotoru! Od vseh strani je mesto obdano z močnimi in visokimi zidovi. Največji in najlepši fort je bil sezidan leta 1855. Cerkve so vse še iz 12. in 13. stletja, z arhitektoničnimi spomini. V Kotoru je muzej »Bokeške Mornarice«, ki obstoja že preko 1000 let, dalje mestni muzej, vrhu Kotora pa trdnjava Sv. Ivan. Za časa našega prihoda je bil ravno semenj, na katerem je bilo mnogo slikovitih narodnih nož iz Boke in Črne gore.

Udeleženci in udeleženke letovanja v Velaluki.

zal valove, da mnogi še občutili niso valovanja. Pristali smo še v pristanišču v Šipanjski luki, kjer letuje nekaj Čehov. Otok Šipanj je dolg približno 10 km in širok ca. 2½ km. Spremljali so nas krasni vinogradi, med katerimi so nasejane prav ljube meščanske hišice. Iz daljave smo zagledali prvi cilj našega potovanja: mesto Gruž, kjer smo se izkrcali in na avtobusih prepeljali v Dubrovnik, krasoto našega Jadrana. Tu smo si ogledali razne zanimivosti, kakor: spomenike, cerkve, posebno pa mogočno trdnjavo, ki priča, da so se vršili pred davnim časom veliki boji za to lepo mesto. Zelo zanimiva je bila razstava »Centralnega Presbiraža«, kjer smo z zanimanjem občudovali lep aranžma. V nazornih in jasnih statističnih tabelah smo videli razvoj šolstva, kakor tudi ostalo prosveto in razvoj prometa. Iz tabele o obisku inostrancev smo spoznali, da obiskuje Jadran vsako leto večje število tujcev. Peljali smo se tudi na znameniti otok Lokrum, s katerega je diven razgled na mesto Dubrovnik, ki je posebno čaroben v večernih urah. Ker nas je 10urna vožnja iz Velaluke do Dubrovnika utrudila, smo prenočili v »Ruskem restavranu«, ki nam ga je radevolje nudila organizacija »Ruskega Rdečega križa«.

Po kratki noči smo morali zgodaj zjutraj zopet na noge, kajti čakala sta nas že dva avtobusa in dva avtomobila, da nas prepeljejo preko Kotora v Cetinje.

Nemogoče bi bilo opisati vso to divno pot ob obmorski cesti, pravi raj na zemlji, kakor so upravičeno menili Čehi, ki so potovali z nami.

V hitrem tempu se je pomikala naša avtomobilna karavana v zgodnjem hladnem jutru mimo vinogradov, tobačnih nasadov in mičnih hišic, mimo Grude, kjer smo po dinarju pili črno kavo. Na levi strani nas spremlja predgorje Ostro s starodavno trdnjavo, ki je nekoč zapirala pot v Boko Kotorsko. Že smo v Ercegrovem, divnem obmorskem mestu, kjer so hiše zidane amfiteatrično med krasne vrtove in parke. Mesto slovi po izredno krasni legi, lepih promenadah in milem, zelo zdravem podnebju. Na pol razpadli trdnjavske stolpi spominjajo na burno zgodovino tega mesta, ki ga je ustanovil leta 1382. mogočni bosanski kralj Tvrdko in za katerega so se vršili neprestani boji Jugoslovenov, Turkov, Benečanov, Špancev in celo Rusov. Zajtrkovali smo v hotelu »Boka«, odkoder je čudovit razgled. Zaprano od mesta je otoček Igalo, kjer zidajo najmodernejši hotel, vzhodno pa je gozd s stoletnimi drevesi, kjer je največji, zelo znani pravoslavni samostan Savina, ki hrani kulturno-zgodovinske spomine cele Boke in Črne gore.

Mimo Zelenike, Djenovića in Baušića dospemo v notranjost Boke. Zanimiva je morskina ožina, imenovana Verige, ki je v starih časih zapirala vhod v Boko morskim razbojnikom. Želo nas je presenetilo staro mesto Perast s krasnimi palačami in lepimi hišami, ki pa so sedaj mnoge brez prebivalcev. Za časa davne, lepo cvetoče morske trgovine je bilo najbogatejše mesto, sedaj je popolnoma izumrlo. Prebivalci so se vsled propadajoče trgovine izselili in pustili prazne hiše.

Ko smo se pred našo avtomobilsko karavano še za spomin fotografirali, so naši avtomobili krenili preko Lovčena. Preko 25 zelo ostrih serpentin, dolgih poprečno po 1 km smo v hitrem tempu privozili na vrh Njeguša, odkoder je celoten razgled na Kotorški zaliv. Človek se ne more nadeviti tej krasni prirodni legi. Edino fotografski posnetki nam bodo ponazorovali to lepoto. Že drčimo po istotako ostrih serpentinah navzdol, našli smo jih 25. Pod nami zremo Cetinjsko polje in Cetinje. Našo pozornost je vzbudila rojstna hiša kralja Nikole Malo pred poldnev, sredi najhujših vročine smo prašni kakor mlinarji izstopili pred hotelom »New-York«. Ker je bil za ogled Cetinja določen samo kratek čas, je bil odmor za počitek zelo kratek. Posebno pozornost so vzbudila razna poslaništva, sezidana še iz časa kralja Nikole. Prva pot nas je vodila k rojstni hiši našega kralja, kjer je bila pred kratkim z največjo slavnostjo odkrita spominska plošča. Sedaj je v tej hiši nastanjen »Oficirski dom«. Ogledali smo si tudi kraljevsko palačo bivšega kralja Nikole, ki je sedaj preurejena za dvorec našega kralja. Zelo zanimiv je muzej, kjer je med drugimi zgodovinskimi spomini tudi zelo znan relief Črne gore, ki ga je izdelal za časa ujetništva neki Rus. Nad Cetinjem je stari samostan Sv. Peter, v katerem je mavzolej črnogorske dinastije. Tu je pokopan knez Vladika Peter (umrl leta 1830.). V Cetinju nas je sprejel ban Zetske banovine g. dr. Krulj, ki se je žanimal za našo kolonijo in UFS. Hitro je potekel čas in že je bilo treba misliti na odhod. Naša največja želja je bila, da bi se s kopanjem vsaj malo ohladili, pa na žalost to ni bilo mogoče zaradi izredno velike suše. Še mestno kopalnišče je bilo zaradi pomanjkanja vode začasno zaprto. Cela četa inženjerjev je na delu pri trasiranju železnice, ki je nujno potrebna. V času velikega snega so po 15 dni brez pošte, ker poštini avtomobili ne morejo voziti po zasneženih cestah.

Na povratku smo z Njeguša uzrli vrh Lovčena z zadružbino našega kralja Petra I. Osvoboditelja, a na žalost se nismo mogli pokloniti njegovim manom, ker bi se zamudili najmanj 3 ure, pa nas je vezal dogovor z lastnikom avtomobilov, da se vrnemo še pred polnočjo v Dubrovnik. Z vrha Njeguša je bil krasen razgled na Skadersko jezero in na albanske gore.

Na povratku smo se vozili preko Tivata, našega arzenala, kjer so popravili tudi našo luksuzno ladjo »Karadorde«. Ukrcali smo se na motorne čolne v Kamenaru in naša avtomobilna karavana je bila v kratkem času na drugem bregu. Večerni hlad nam je nadomestil veliko dnevno vročino. Mimo Cavtata smo ob neštivilnih lučicah parnikov prispele pozno zvečer v Dubrovnik, od koder smo po zelo kratkem odmoru nadaljevali pot domov, to je v našo ljubljeno Velaluko! Prva naša pot ob prihodu je bil skok v morje. Osveženi v duhu smo obujali spomine in se divili izrednim lepotam našega divnega spodnjega Jadrana in junaške in gorske Črne gore. Spoznali smo, kako lepa je naša domovina in kako pošten in značajan narod nas je spremljal na našem potovanju! Po prihodu v Velaluko smo prebili še 14 dni ob

— Ali ste že naročili pravilnike k zakonu o narodnih šolah, o zdravstvu in maloletnikih, ki so izšli v Učiteljski tiskarni leta 1931.?

To je II. zvezek zbirke zakona o narodnih šolah, ki jo izdaja Učiteljska tiskarna. III. zvezek zbirke bo obsegal obči pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

To zbirko mora imeti vsak učitelj in vsaka učiteljica!

Cena broš. 36 Din, vez. v platno 45 Din. Naročite po dopisnici v Učiteljski knjigarni, Frančiškanska ulica 6.

Potrebščine za šolska ročna dela

Za g. učiteljice 10% popust.

L. Putan - Celje

Mladinska Matica.

—m S seje dne 8. oktobra 1931.

1 Od zadnje seje je prejelo tajništvo Mladinske Maticе še 4 rokopise, od teh 3 za izredne publikacije.

2. Seja literarnega odseka bo v četrtek 15. t. m. ob 18. uri.

3. Redne seje bodo vsak petek ob 18. uri.

4. Za izredne publikacije se je določilo sledeče: Ker ne bo mogoče čakati na rezultat subskripcije bomo tiskali zaenkrat le 2000 naklade. Na tej bazi bomo tudi določili ceno. Vse podrobnosti glede formata, papirja, ilustracij itd. določijo književni odsek.

5. Naj pride v vse liste notica, kjer se pozivljajo konkurenti za nagrade izrednih publikacij, da pošljejo čimprej svoje rokopise tajništvu. Če pa kdo delo pripravlja, a rokopisa še ne more poslati, naj javi to tako j tajništvu.

6. »Naš rod« ostane pri 36 straneh. Naklado določimo 12. oktobra.

—m 1. številka »Našega roda«. Te dni izide 1. številka »Našega roda« z izredno bogato vsebino. List je ves prenovljen in pomlajen nazunaj in naznotraj. Med sotrudniki dobimo imena naših najboljših pesnikov, pisateljev in ilustratorjev. V pesniškem delu ima M. Samsa občuteno jesensko pesem, nato sledita dve živahni pesmi od Fr. Roša in od znanega I. Grahorja. Z beselastično prozo so zastopani: Ribičič z »Zabami«, V. Winkler z močno »Zgodbo o poniženem kmetu«, L. Zupanc pa z veselim belokranjskim motivom. Ribičičeve »Zabe« se bodo v veselje naših otrok nadaljevali skozi vse letnik. Ta živahna zgodba iz žabjega kraljestva je bogato prepletena s krasnimi Justinovimi ilustracijami.

V rubriki Naši možje ne spomni A. Širok ob stoletnici na Fr. Levstika, mojster R. Jakopič pa na petdesetletnico Fr. Tratnika. Ta rubrika je namenjena bolj srednješolcem, med katerimi ima »Naš rod« že precej naročnikov. Sicer pa bodo Jakopičev članek čitali z užitkom tudi učitelji sami, zakaj Jakopič ni le mojster barv, ampak je tudi mojster besede. Tudi rubrika Doma in po svetu je bogato zastopana. Eden izmed najboljših naših mlajših literatov Rudolf Kresal nas seznanja z grozotami vesoljnega potopa na Kitajskem. T. Gaspari nas spremlja zkozi slavnostno Ljubljano v jeseni, slikar A. Sirk pa nas z besedo in sliko vodi po slikoviti Macedoniji. Sledi zanimiva in prepotrebna Gledališka njivica z igrice v štirih prizorih. Igrico in koristne opombe je napisal Milan Skrbinšek, igravec in režiser ljubljanskega gledališča. Prav v tej razpredelbi je tudi slavnosten in obenem globok prizor »Ljudstvo in dom«, ki ga je iz nemščine priredil A. Debeljak in bo zelo primerna točka na programu predstav o priliki narodnih praznikov.

Nadalje so še zanimive rubrike: Vprašanja in odgovori. Za pridne roke. Cicibanov rod. Mladina piše. Na platnich pa uganke in drobiž. S posebnim zanimanjem bodo čitali naši najmlajši »Mucovo rodbino«. Ta bo vsa preprežena z drobnimi slikami, ki nadomeščajo besedilo. Naslovno stran in vse rubrike je okrasil Justin. Razen njega so zastopani še slikarji: A. Sirk, Fr. Tratnik in Gorše.

—m Rok za vlaganje rokopisov za izredno publikacijo Mladinske Maticе je bil določen do konca oktobra t. l. Ker pa misli »Mladinska Matica« obe knjigi izdati že za Miklavža, bi ostalo tako premalo časa za ilustratorje. Zato prosijo odbor »Mladinske Maticе« vse pisatelje, ki mislijo konkurirati za to izredno izdajo, naj nam pošljejo nemudoma rokopise, ali vsaj sporočje do 15. t. m., da delo pripravljajo.

Termin za konkuriranje za redne publikacije pa se podaljša do konca decembra t. l.

—m Ta teden se prične z razpošiljanjem 1. številke »Našega roda«. Do 20. t. m. jo bodo imeli tako, glasom sklepa delegacijske skupščine, v roki vsi, ki so poslali naročnino vsaj do 15. t. m. Na poznejše došla naročila se pri prvi delni ekspediciji ne moremo ozirati, ker bi v tem slučaju trpeli oni naročniki, ki so naročnino pravočasno nakazali. Prosimo vse zamudnike, da nam vsaj po 15. oktobru nemudoma pošljejo svoje naročnike, da se nam še ostala ekspedicija ne zavleče preko prvega tedna druge polovice oktobra.

Učiteljski pravnik.

—§ Nastop službe ob premešitvi. Določbo § 100. uradniškega zakona glede nastopa službe ob premešitvah, ki odreja da se mora javiti premeščen uslužbenec na novi službi najkasneje v petih (5) dneh od dneva razrešitve, je tolmačiti tako-le: N. N. je bil razrešen službe na starem mestu z dnem 31. oktobra 1931., kar znači, da je bil dne 31. oktobra ves dan še na starem mestu. Službo mora nastopiti, če je premeščen v drugi kraj, najkasneje 5. novembra 1931., odnosno 6. nov. 1931., potrebuje uslužbenec 1 dan za potovanje. Če je premeščen uslužbenec iz urada v urad v istem kraju, se mora javiti na službo v novem uradu v 24 urah po razrešitvi, torej v prvem primeru v času od 1. do 5. odnosno 6. novembra, v drugem pa od 1. do 24. ure po razrešitvi. Napačen je postopek, ako ostane uslužbenec 5 dni po razrešitvi na svojem starem mestu, 6. dan potuje in se javi šele 7. dan na novi službi. — Rok za nastop nove službe sme podaljšati le ono oblastvo, ki je izdalo odlok o premešitvi.

—§ Prevedba učiteljev pripravnikov v uradniško skupino. Ministrstvo prosvete je izdalo glede prevedbe učiteljev pripravnikov v uradniško skupino pod O. N. br. 57.831 z dne 7. avgusta 1931. naslednji odlok: Na pitanje jedne Kr. banske uprave, kako će se postupati s molbama učitelja-pripravnika, koji mole postavljenje za učitelja-činovnika, kao i koja dokumenta treba da prilože molbi, dostavlja se ovo objašnjenje:

Učitelj-pripravnik, koji je ispunio uslove §§ 12., 13. i 14. u vezi §§ 45., 47., 103., 346. Zakona o činovnicima od 31. marca 1931. god., t. j. da ima najmanje tri godine učiteljske službe, da je položio praktični učiteljski ispit i time stekao pravo za postavljenje za činovnika, podneće preko nadležnih vlasti molbu Ministarstva prosvete, da bude postavljen za učitelja-činovnika X., odnosno IX. položajne grupe prema § 45. st. 1 i 2 pomenutog zakona. Odeljenje Kr. banske uprave će proveriti i utvrditi tačnost podataka navedenih u molbi a zatim je dostaviti Ministarstvu prosvete sa obrazloženim mišljenjem i predlogom, može li se kandidat postaviti za činovnika ili za njegovo postavljenje postoje zapreke iz §§ 53., 54., 189. i 191. Zakona o činovnicima.

Uz molbu za postavljenje snabdevenu taksonom markom od 5 dinara moraju se priložiti ova dokumenta u originalu:

1. Dekret ili uverenje o prvom postavljenju za učitelja.

2. Uverenje o položenem praktičnom učiteljskom (državnom stručnom) ispitu.

3. Uverenje o regulisanju vojne obaveze izdato od nadležne vojne komande.

4. Dekret ili uverenje o ponovnom postavljenju, ako je kandidat prekidaao službu zbog otsluženja kadrovskega roka ili je u toku privremene službe promenio struku pre položenog stručnog ispita.

5. Uverenje o državljanstvu (državno izkaznico).

6. Prevodnicu na platu činov. pripravnika po § 23. Zakona o činovnicima (o zač. prevedbi).

Za svaki originalan dokument priložiti i po dva overena prepisa taksirana sa po dva dinara u taksonim markama.

Osim toga dostaviti tačno popunjen i propisno overen Izvod iz Službeničkog lista.

Molbe u koliko ih ima, poslati što pre Ministarstvu prosvete.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Skupni pevski tečaj se bo vršil 24. in 25. oktobra ob 9. uri dopoldne v Ljubljani v Glasbeni Matici. Artistični odbor je pod vodstvom pevovodje Kumra v nedeljo 11. t. m. natančno določil program zborovih prireditvev v letošnjem letu. Program je vestno in natančno izbran, ter ga bomo sporočili vsem zborovim članom. Opozarjamo, da pridno študirajte doma da bo pevski tečaj 24. in 25. t. m. res le glavna skupna vaja. Odbor.

—pev. Prvi dar arhivu UPZ. Na poziv v »Učit. Tovarišu« se je kot prvi odzval tov. V. Čermelj, šolski upravitelj v Prevorjah. Poslal je lepko zbirko starih — zanimivih pesmaric! Iskrena hvala. Odbor.

Pravkar izšlo!

Šolski radio,

bistvo, organizacija, razvoj drugod in možnost pri nas
Spisal prof. Niko Kuret,
član odbora za šolski radio pri JUU
Cena Din 15.—.

Pravkar izšlo!

Pravkar izšlo!

Naroča se v **Knjigarni Učiteljske tiskarne**
v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Šolski radio.

—r Radio v šolah Dravske banovine. V teku so priprave, da prične šolski radio za strokovne, srednje, meščanske in osnovne šole v Dravski banovini redno poslovať. Poleg šolskega kina je šolski radio najmodernejše učilo, ki bo pospešilo in preobrazilo delo na izobraževanju dece in naroda. Sčasoma bo morala vsaka šola dobiti svoj šolski radio, ki bo služil mladini in tudi odraslim. Za šole bodo radio-postaje uvedle posebne šolske ure med učnim časom, ki se bodo zvale »šolski radio«. Da pa bodo predvsem gg učitelji in profesorji, pa tudi učenci in starši ter javnost vedeli, kaj je namen in kakšen je ustroj »šolskega radia«, je na pobudo odseka za šolski radio pri sekciji Jugoslovenskega učiteljskega združenja (JUJ) za Dravsko banovino spisal g. profesor Niko Kuret posebno knjigo »Šolski radio«. Knjiga je pravkar izšla v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena knjigi je 15 Din. Knjiga nima samo vseh podatkov o šolskem radiu v Dravski banovini, temveč opisuje razvoj šolskega radia v Jugoslaviji ter stanje in organizacijo »šolskega radia« v drugih državah, Franciji na Angleškem, v Nemčiji itd. Ker nudi knjiga poleg šolskega radia tudi globok vpogled v organizacijo radio oddaje v splošnem, jo toplo priporočamo vsakemu ljubitelju radia.

—k Niko Kuret: Šolski radio. Pred kratkim je izšla v Učiteljski tiskarni v Ljubljani drobna knjižica pod gornjim naslovom. Dasi je po obsegu majhna, vendar nakazuje zelo pregledno in sistematično vse probleme našega šolskega radia. Dejstvo, da je našel avtor v vsej inozemski strokovni literaturi eno samo podobno publikacijo (Devogel: L'Ecole et la Radiophonie, Bruxelles) daje knjigi značaj svojevrstnosti, dokazuje pa tudi, da je napisana posebej za naše razmere, kljub temu da navaja vse važnejše izkušnje in pridobitve onih dežel, kjer je šolski radio že več ali manj udomačen. — O smotru in nalogah šolskega radia si marsikdo še ni na jasnem, kar seveda tudi ni čudno, če pomislimo, da je radio ena najmlajših kulturnih pridobitev. Na drugi strani pa je potreben ravno taki ustanovi, kot je šolski radio, najširši krog sotrudnikov, ako naj uspešno vrši svojo nalogo. Pravilno trdi avtor da šolski radio ni predvsem učilo, niti nadomestek učitelja, niti samo predmet rokotvornega posuka, marveč čisto svojevrstni, organski in z drugim sredstvom nenadomestljiv del pouka, pa bodi v »stari« ali »novi« šoli. Zato je tudi navezan na sodelovanje učiteljev in učencev, ki naj tvorijo skupno šolsko radio-zajednico. Pri šolskem radiu naj se zbira ta velika družina tedensko po par ur, da jo združijo isti cilji in interesi, zato pa ima ta družina tudi pravico, če ne dolžnost, da sama sodeluje pri izgradnji šolskega radia.

Odsek JUJ za šolski radio je bil poveril prof. Kuretu nalogo, naj sestavi knjižico, ki bo služila šolski radio-zajednici kot navodilo pri sodelovanju. Mislim, da naloga ni mogla biti poverjena boljšim rokam, kar dokazuje delo samo, poleg tega pa je avtor znan kot skoraj edini pionir v oblikovanju programske strani našega radia. Pisa-

telj je v prvem delu na lahko umljiv način razčistil pojem in smoter šolskega radia. Drugi del seznanja bralca s splošnim ustrojem in organizacijo šolskega radia; tretji del pa podaja k drugemu primeru iz ustroja šolskega radia v inozemstvu. V četrtem delu so navedene smernice za organizacijo in izoblikovanje našega šolskega radia ter pregled dosedanjega dela; peti del pa obsega zglede in pobude za naše bodoče programe. Letos bo za naš šolski radio leto preizkušenj; to je usoda vsakega začetka. Koliko bodo poizkusi rodili pozitivnih uspehov, je v znatni meri odvisno tudi od sodelovanja naše radio-družine. Zato bi bilo želeli, da vsaka tovarišica in tovariš ne samo prečita knjižico, marveč da tudi pristopi v krog sotrudnikov, ki bodo pomagali šolskemu radiu z delom in nasveti, ali vsaj z razumevanjem. Mladina jim bo hvaležna. Ru.

Stanovska organizacija JUJ

Iz društev:

Vabila:

— SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 24. oktobra 1931 ob 10. uri dopoldne na deški šoli v Slovenski Bistrici z običajnim dnevnim redom:

— BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 17. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne v osnovni šoli v Črnomlju s sledečim dnevnim redom: 1. Likvidacija BUD v smislu § 76. uradniškega zakona. 2. Osnovanje novega društva za Črnomelj in Metliko po pravilih JUJ, odobrenih od ministrstva prosvete. 3. Situacijsko poročilo tov. predsednika. 4. Poročila funkcionarjev. 5. Volitev upravnega in nadzornega odbora. 6. Slučajnosti. Popoldne se vse učiteljske poslovi od pok. tov. Podržaja na pokopališču v Dragatušu.

— SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA bo zborovalo dne 24. oktobra t. l. ob 9. predpoldne v dvorani Sokolskega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Reorganizacija učiteljskih društev. 3. Nameščenja in premeščenja učiteljstva v smislu okrožnice sekeije. 4. Dopisi. 5. Predavanja kmet. svetnika Krošlja o kmetijskih in gospodinjstvo nadaljevalnih šolah. 6. Poročilo tovariša Veita o glavni skupščini Udeležba obvezna. — Odbor.

Poročila:

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO V GORNJEM GRADU je imelo svoj redni letni občni zbor na Rečici ob Savinji dne 19. septembra 1931.

Dnevni red: 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Poročilo o banovinski skupščini. 3. Reorganizacija društva. 4. Volitve upravnega in nadzornega odbora in namestnikov. 5. Slučajnosti.

Število članov 47, navzočih 26, t. j. 55,32%.

Tov. predsednik otvoril zborovanje, pozdravi vse navzoče, obžaluje pa, ker je navzočih tako malo število članov.

Prečita in odobri se zapisnik zadnjega zborovanja.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

Predsednikovo poročilo: a) Poravna naj se dolg za naše društvo. Glede gospodarske poslovilnice ni nobenega odziva. Dalje predlaga tov. predsednik, da se vsem tistim, ki ne hodijo na zborovanja, pošlje opomin.

b) Statistike o izvenšolskem delovanju naj se izpolnijo in pošljejo na šolo Rečica do 17. oktobra.

Tajniško poročilo: V preteklem šolskem letu je društvo zborovalo petkrat. Povprečen obisk zborovanj je znašal 65%.

Referati: 1. Ob desetletnici koroškega plebiscita. Referent Kotnik Zorko. 2. Društveni časopis. Referent tov. Senica Anton. 3. Risanje v narodni šoli. Referent sreski šolski nadzornik Fr. Lužnik.

Blagajniško poročilo: Blagajničarka poroča, da je bilo v preteklem šolskem letu 1930/31. prejemkov 5457.10 Din, izdatkov 5202 Din, preostanek 255.10 Din.

Poročilo o banovinski skupščini: Tov. predsednik poda poročilo o banovinski skupščini v Ljubljani. Prečita tudi došle dopise.

Reorganizacija društva: Staro društvo se likvidira. Ustanovi se novo, ki se imenuje JUU v Beogradu — sresko društvo v Gornjem gradu. V smislu pravil JUU odobrenih od ministrstva prosvete z O. N. br. 37.035 od dne 14. maja 1931 preide vsa imovina starega društva, aktiva in pasiva, na novo društvo Reorganizacija je bila soglasno sprejeta. Ob koncu prevzame besedo tovariš predsednik, ki obžaluje, da v preteklem poslovnem letu ni dosegel vsega kar bi bilo potrebno. Iskreno se zahvali vsem sodelujočim članom za trud in opozarja članstvo, da bo doseglo lepe uspehe le tedaj, če se bo zavedalo resničnosti besed: V slogi je moč!

Za poslovno leto 1931/32. je bil izvoljen sledeči odbor: Kotnik Zorko, predsednik, Rainer Milko, podpredsednik, Černe Iva, tajnica, Stigler Jožica, blagajničarka, Vičič Stan-ko, Senica Anton, Jeraj Franjo, odborniki. —

Tratnik Jože, Petrač Franjo, Baloh Anica namestniki. — Nadzorni odbor: Rozman Avgust, Znidaršičeva, Okorn odborniki. — Hubert in Pevnik Ema namestnika.

5. Slučajnosti: Tov. predsednik predlaga, da bi agitirali za »Naš rod« in »Mladinsko Matico«. Na njegov predlog se pošlje iz blagajne Učiteljskemu domu v Mariboru 500 dinarjev.

Tov. Hubert predlaga, naj bi se na zborovanjih obravnavalo tudi nekaj metodične-ga, da se otvori nekaka debata, n. pr. Zem-ljepisje na vseh stopnjah. Predlog se sprejme.

Prihodnje zborovanje bo meseca novem-bra v Nazarjih.

Predsednik zaključi zborovanje, se za-hvali za obisk z željo, da bo le-ta na prihod-njem zborovanju številnejši.

Z. Kotnik, preds. Iva Černe, tajnica.

+ ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LAŠKI SREZ. V ponedeljek 5. t. m. se je vršilo v Laškem dobro obiska-no učiteljsko zborovanje.

Pred zborovanjem se je izvršilo na sreskem poglavarstvu odlikovanje zaslužnih učiteljev in učiteljic laškega sreza. Odliko-vanja je izročil g. sreski načelnik Pinkava sledečim učiteljem in učiteljicam: sreskemu šolskemu nadzorniku Ljudevitu Potočnik-u, šolskemu pregledniku g. Kislin-gerju in šolskim upraviteljem Plavšaku Robertu Lapornik Ani, Lebarju Fran-u in Lunder Hermini

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Pleskovič Rudolf s pozdravom vseh na-vzočih, posebno obeh nadzornikov gg. Po-točnika in Kislingerja ter vseh na novo pri-stopivših članov in članic ter čestital odliko-vancem. Spominjal se je prerano umrlega, mladega in simpatičnega tovariša Dacarja, ter izrekel iskreno sožalje tovarišici Mileni

Kodermanovi, kateri je neizprosna smrt ugrabila dobrega očeta. Nadalje se je spominjal predsednik zgodovinskega akta Nj. Vel. kralja, ki je dal zvest svoji obljubi na-rodu ustavo, ki garantira popolno enako-pravnost vseh plemen na podlagi narodnega in državnega edinstva. Opozarja učiteljstvo na predstoječe volitve in poziva vse učitelje pa tudi učiteljice, naj stopijo med narod, ki ga begajo razni neprijatelji države in naj mu razložijo pomen predstoječih volitev za dr-žavo. Učiteljstvo, ki je bilo vedno zvesto vdano domovini in vladarju, bo tudi v tem slučaju storilo svojo dolžnost v polni meri.

Predsednik omenja znižanje draginskih doklad državnemu uradništvu, ki se je po zadnji regulaciji svojih prejemkov malo od-dahnilo. Učiteljstvo bo preneslo tudi to žr-tev ki jo je zahtevala država od njega ob priliki splošne svetovne krize, v prepričanju, da so ti odtegljaji le začasni.

Predsednik tov. Pleskovič poroča še o poteku obeh skupščin. Pojasni nekatere stvari, posebno pa omenja navdušenje vse-ga učiteljstva, ko je bilo prečitano na glavni skupščini lastnoročno pismo Nj. Vel. kralja učiteljstvu Jugoslavije. Poziva učiteljstvo, naj se trdno oklene svoje organizacije in vabi tudi one tovariše(ice), ki stoje še ob strani, naj se včlanijo in naj ne bodo »suhe veje na drevesu učiteljske organizacije«.

Društvo se udeleži odkritja spomenika pokojnemu ministru dr. Gregorju Zerjavu po svojem predsedniku tov. Pleskoviču.

Po poročilu blagajnika tov. Hofbau-erja je predaval sreski šolski nadzornik tov. Ljudevit Potočnik: Reminiscence na po-izkusni razred v Laškem. Tov. nadzornik se je dotaknil kritik, ki jih je izreko svoj čas učiteljstvo posameznih šol laškega sreza o tem razredu. V stvarnem govoru je nekatere zavrnil kot neutemeljene, druge utrdil kot

utemeljene in podal v kratkih besedah ne-kaj navodil za udejstvovanje učiteljstva po modernih smernicah. Učiteljstvo je sledilo izvajanjem tov. nadzornika z velikim zani-manjem in ga nagradilo z burnim odobrava-njem. Predsednik se je zahvalil tov. nadzor-niku za temeljita izvajanja, izrekel pa tudi zahvalo tov. učiteljici Stegenškovi, ki je vodila poizkusni razred.

Sprejet je bil sklep, da v bodoče član-stvo pri Slovenski Šolski Matici za člane učiteljskega društva ni več obvezno. Priporoča pa, da ostane vse učiteljstvo tej instituciji še nadalje zvesto. Naroča se odboru, da stopi v stik s sosednimi društvi za skupno zborovanje, ki bi bilo združeno z mladinskim koncertom, pri katerem bi nastopil priznani mladinski pevski zbor vodenske šole.

Ko so bile rešene še nekatere interne zadeve društva, je predsednik tov. Pleskovič zaključil lepo uspešno zborovanje.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri **Fr. P. Zajec**, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

GALERIJA NAŠIH MOŽ
JEVZALOGI
KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE v LJUBLJANI

1. Trubar	6. Stritar	11. Levec	16. Parma
2. Vodnik	7. Jurčič	12. Erjavec	17. Zupančič
3. Slomšek	8. Gregorčič	13. Jenko	18. Kernik
4. Prešeren	9. Aškerc	14. Cankar	19. Maister
5. Levstik	10. Tavčar	15. Gangl	20. Finžgar
			21. Strossmayer

61.5 × 47.5 cm. Slike à Din 10.—
Okrasite z njimi šolske prostore!

Lovske puške
floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi
F. K. KAISER — puškar — LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9

OSVALD DOBEIC - LJUBLJANA
PRED ŠKOFIJO ŠT. 15
priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, drobnega in modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.
Na debelo! Na drobno!

Dame!
Plašče, kostume in obleke, naj-ugodnejše in na obroke Vam nudi
A. Paulin,
Ljubljana — Kongresni trg št. 5

Ugodnost!
Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din
ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 + Stritarjeva ulica 3

Barjun

Linden
dá vitko in elegantno linijo!
V zalogi tvrdke
A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Meinl-ove
najboljše kavne mešanice, najboljše od najboljšega

Julio Meinl,
uvoz kave, ustanovljene leta 1862.

Premog in drva
najboljše vrste dobavlja
I. Pogačnik
LJUBLJANA, Bohoričeva cesta 5.
Telefon 2059.

Otomane
peresnice, žimnice, divane ter vsa tapetniška dela izvršuje po najnižjih cenah
F. Sajovic
Ljubljana, Stari trg št. 6

VELETRGOVINA
F. König
//
Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

ZIMSKA OBLAČILA
za dame in gospode
v priznani elitni izbiri ter solidnih cenah kupujte pri tvrdki
FRAN LUKIČ
LJUBLJANA
Na željo olajšana plačila!

Specialno olje zoper prah
za higienično čiščenje učilnic, laneno olje, firnež, emajlne lake, vse vrste prozornih lakov, oljnate in suhe barve, steklarski kit in vse v barvarsko stroko spadajoče blago. Tudi študijske in umetniške barve dobite pri domačem podjetju
MEDIČ-ZANKL // tovarne olja, firneža, lakov in barv
LASTNIK FRANJO MEDIČ. — CENTRALA V LJUBLJANI
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale. Podružnice in skladišča v Mariboru in Novem Sadu.

Pelikan
Zaloga barv, tušev in radirk
POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO
GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

Blago za zimske suknje in damske plašče najcenejše pri
A. ŽLENDER,
LJUBLJANA — MESTNI TRG ŠT. 22

P. n.
šolam in šol. upraviteljem
vjudno priporočam
vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja in vse knjigoveške potrebščine po najnižjih cenah: platno, marmor papir, sukanec, lepenka itd.
Anton Janežič
knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in zaloga vseh knjigoveških potrebščin
Ljubljana, Florjanska ulica št. 14